

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

17 februari 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de telling van leerplichtige leerlingen in het basisonderwijs en de notie onwettig – wettig afwezig

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over zitmeubilair voor leerlingen

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de slaagkansen van de Transnationale Universiteit Limburg

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Van Baelen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de Transnationale Universiteit Limburg

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Donderdag 17 februari 2000

VOORZITTER : De heer Gilbert Vanleenhove

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.23 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de telling van leerplichtige leerlingen in het basisonderwijs en de notie onwettig – wettig afwezig

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Dijck tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de telling van leerplichtige leerlingen in het basisonderwijs en de notie onwettig – wettig afwezig.

De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de reden voor deze vraag om uitleg is enerzijds dat het wettig of onwettig afwezig zijn decretaal is vastgelegd en anderzijds dat er dienaangaande in het verleden rondzendingen over zijn geweest. Er worden me een aantal situaties gemeld waarbij de vraag rijst naar de opportuniteit van een aantal van deze regels. Hierover wil ik enkele vragen naar voren brengen met de bedenking of het niet nodig is enkele zaken te wijzigen.

De notie wettig of onwettig afwezig dient gelieerd te worden aan de bestaande leerplicht in Vlaanderen zodat de meeste kinderen dan ook in de school moeten aanwezig zijn. Het gaat niet om schoolplicht, maar wel degelijk om leerplicht. Desalniettemin stipuleert het decreet basisonderwijs, waartoe ik me beperk, dat een briefje van de dokter moet worden ingediend om wettig afwezig te zijn. Op bepaalde momenten in de loop van een schooljaar zijn tellingen van leerlingen belangrijk voor de werking van de school. Er zijn bepaalde tellingsda-

ta die gelinkt worden aan lestijden die aan een school worden toegekend. 1 september is een cruciaal moment.

Nu zijn er, mevrouw de minister, voorbeelden van scholen waar directies kinderen niet zien opdagen, niettegenstaande die kinderen waren ingeschreven, omdat ze door allerlei onvoorziene omstandigheden niet tijdig in de school zijn, en derhalve als onwettig afwezig genoteerd staan. Hoewel ze van tevoren zijn ingeschreven en nadien gewoon als leerplichtige leerlingen de lessen volgen, worden ze toch niet meegeteld en derft de school in kwestie lestijden en -uren om personeel ter beschikking te hebben.

Bepaalde directies zorgen er gewoon voor dat ze een dokter kennen die in dergelijke gevallen een briefje aflevert, en de zaak is dan opgelost. Ik meen niet dat het de intentie was van de decreetgever om regels te schrijven die al dan niet frauduleus zouden kunnen worden omzeild, al doet men dit ten behoeve van de school.

Ik vraag me derhalve af of een afwezigheid van vijf dagen enkel maar gewettigd kan zijn met een medisch attest, en hoe het kan worden opgevangen wanneer een kind door een of andere omstandigheid in het buitenland verblijft ? Is een dergelijke regelgeving niet fraudegevoelig ? Dit is misschien wel een retorische vraag. Met het oog op de in uitvoering zijnde Sint-Elooisakkoorden vraag ik me af of zulke leerlingen wel of niet worden meegeteld.

Op welke manier wordt er omgegaan met de onwettige afwezigheden op andere dan deze vaste telldagen ? Sommige verificateurs zouden zeggen dat wanneer een kind op een ander moment van het schooljaar, bijvoorbeeld midden november, veertien dagen onwettig afwezig is, dat in mindering kan worden gebracht van het aantal wettige aanwezigheden in de school. Mijns inziens worden op

Van Dijck

die manier niet het kind of de ouders op de vingers getikt, maar wordt wel de school gestraft. Houdt u rekening met die problemen in de wetgeving? Ik meen dat de verificateurs de wetgeving op dit moment strikt toepassen. Hen valt niks te verwijten, ze doen wat hen wordt opgelegd. Denkt u niet dat het noodzakelijk is de wet enigszins aan te passen, waarbij er een zekere notie van onvoorziene omstandigheden kan worden ingebracht naast de strikt medische oorzaken?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, in de vraagstelling van de heer Van Dijck hoor ik meteen al enkele suggesties voor een oplossing. Hij heeft er goed aan gedaan om te zeggen dat het enkel gaat om het basisonderwijs, want voor het secundair onderwijs bestaat er een andere regeling. Dit is in de pers gekomen naar aanleiding van een spijbelaffaire. Het geeft aan in welke richting we in de toekomst willen gaan.

De rondzendbrief inzake schoolafwezigheden en medische attesten van 12 februari 1992 bepaalt voor het lager onderwijs dat afwezigheden van méér dan vijf opeenvolgende schooldagen moeten worden gewettigd door middel van een medisch attest. Voor andere kortere afwezigheden volstaat een verklaring ondertekend door de ouders of de personen die de leerling wettelijk of feitelijk onder hun hoede hebben.

De huidige regelgeving omtrent afwezigheden in het basisonderwijs legt misschien nogal sterk de nadruk op een medisch attest omdat ervan wordt uitgegaan dat een afwezigheid die langer dan een week duurt wellicht aan ziekte zal te wijten zijn. Een medisch attest vormt op zichzelf dan geen probleem. De regelgeving voor het basisonderwijs is streng, zowel ten aanzien van de leerling als ten aanzien van de school. Een leerplichtige die onwettig afwezig is, verliest zijn statuut van regelmatige leerling. Gebeurt dat in het zesde leerjaar, dan kan het zijn dat de betrokken leerling zijn getuigschrift basisonderwijs niet krijgt. De school waar de leerling is ingeschreven, kan de betrokken leerling niet laten meetellen voor de financiering of subsidiëring, personeelsformatie en werkingsbudget. In het licht van deze strenge regelgeving gebeurt het toch niet veelvuldig dat verificateurs leerlingen niet in aanmerking nemen.

De meeste afwezigheden in het lager onderwijs zijn gewettigd. Een probleem vormen de leerlingen die voor meer dan vijf schooldagen afwezig zijn en geen medisch attest kunnen voorleggen omdat de afwezigheid niet aan ziekte te wijten was. Ik denk hierbij aan de gevallen van verblijf in het land van herkomst of aan de vakanties buiten de schoolvakanties, wat ook veel voorkomt. Daarnaast komt het voor dat leerlingen af en toe enkele dagen afwezig zijn maar dat de ouders geen wettiging kunnen of willen afleveren. Dit gebeurt soms zelfs om principiële redenen.

De leerlingen die onwettig afwezig zijn op de tel-dagen, worden wel meegeteld voor de telling voor de financieringswet. Voor deze telling komen alle regelmatig ingeschreven leerlingen in aanmerking. Dit zijn de leerlingen die op 1 februari 2000 ingeschreven zijn en die voldoen aan de toelatingsvoorwaarden. Regelmatige aanwezigheid is hier geen criterium.

De verificateurs van het basisonderwijs passen vanzelfsprekend de huidige regelgeving toe die vervat zit in bovenvermelde rondzendbrief. Wanneer geen medisch attest voorhanden is voor bepaalde leerlingen bij een afwezigheid van meer dan vijf dagen, dan zijn deze leerlingen onwettig afwezig en worden zij niet meegeteld als regelmatige leerlingen.

Mijn administratie is bezig met de opmaak van een ontwerp van besluit inzake gewettigde afwezigheden in het basisonderwijs en zal daarbij oog hebben voor specifiek maatschappelijke problemen. Mijn kabinetsmedewerkers overleggen met de betrokken administratie omtrent eventuele maatregelen die niet enkel controlerend en repressief van aard zijn, maar tevens, naar analogie met de rondzendbrief voor het secundair onderwijs, preventieve en remediërende maatregelen op het oog hebben.

U zult echter begrijpen dat ik de leerplicht en het regelmatig schoolbezoek zeer belangrijk vind en dat die nieuwe regelgeving ook niet mag leiden tot situaties waarbij alles toegelaten is. In die zin is het begrip 'onvoorziene omstandigheden' misschien erg ruim. Ik zal in elk geval zoeken naar een evenwicht tussen de belangen van alle betrokkenen die trouwens erg verschillend kunnen zijn. Denk maar aan mijn eerder aangehaald voorbeeld van land van herkomst.

Het is ook mijn bedoeling om rond deze problematiek enkele directies samen te brengen zodat ook

Vanderpoorten

zij, vanuit hun dagelijkse ervaring, hun inbreng kunnen hebben in het zoeken naar een oplossing.

Uw vraag is bijzonder actueel en bij de opmaak van het betreffende ontwerp-besluit zal rekening worden gehouden met de suggesties die u hebt aangereikt.

De voorzitter : De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Uit de contacten die ik ter voorbereiding van deze vraag met het departement heb gehad, blijkt duidelijk dat het probleem gekend is. De mazen moeten klein blijven, maar we moeten er ook voor zorgen dat zij die er door omstandigheden toch nog doorglippen, niet voor de school verloren gaan.

Zal bij de rondzendbrief ook rekening worden gehouden met de situatie op 1 september 1999 of is dit toekomstmuziek ?

Minister Marleen Vanderpoorten : Bedoelt u met terugwerkende kracht ?

De heer Kris Van Dijck : Hoewel ik daar in principe tegen gekant ben, is dat wel de bedoeling van mijn vraag.

Minister Marleen Vanderpoorten : Normaliter is dit niet de bedoeling. We zullen dit moeten bekijken wanneer het zich voordoet.

Het is in elk geval de bedoeling onze rondzendbrief te koppelen aan een informatiecampagne ten behoeve van de scholen zelf, dit om communicatienisverstanden zoals vorig jaar te vermijden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over zitmeubilair voor leerlingen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Cock tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over zitmeubilair voor leerlingen.

De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, in de februari-editie van Klasse, het maandblad voor Onderwijs in Vlaanderen, uitgegeven door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, departement onderwijs, onderzochten wetenschappers van de K.U. Leuven, in opdracht van de provincie Vlaams-Brabant, het zitmeubilair in 1.836 klassen.

Het zitmeubilair voor leerlingen in de lagere scholen in Vlaams-Brabant voldoet weinig of niet aan de wetenschappelijke ergonomische normen. Ze merkten onder meer op dat de kinderen vaak niet eens met de voeten de grond kunnen raken, terwijl een goede voetsteun heel belangrijk is. Het valt ook op dat men de instelling van tafel en stoel weinig kan aanpassen aan de grootte van de kinderen. Zo zijn rugleuningen bijna nergens instelbaar.

Zoals we weten, bent u ten zeerste begaan met investeringen inzake infrastructurele aanpassingen voor materiële werkomstandigheden van vooral de leerkrachten. Aantrekkelijke schoolgebouwen creëren immers een aangename schoolomgeving, wat het welzijn van leerkrachten bevordert. Deze regering voorziet dan ook in een substantiële verhoging van de financiële middelen voor schoolgebouwen en infrastructuur voor alle onderwijsniveaus. In het licht van de volgende begrotingsjaren moet er dan ook voorbereidend werk worden verricht om de diverse noden in kaart te brengen.

Indien de inspectie vaststelt dat een gebrek aan didactisch materiaal een negatieve impact heeft op de kwaliteit van het onderwijs, dan zal ze dat in haar verslag expliciet vermelden en zal ze daarmee rekening houden bij haar evaluatie. Het grote voordeel van investeringen in schoolinfrastructuur zal zijn dat deze ervoor zorgen dat niet alleen de leerkrachten, maar ook de leerlingen graag naar school gaan.

In dit verband had ik de minister de volgende concrete vragen willen stellen. Heeft de minister weet van wat men in het tijdschrift Klasse bedoelt met 'het weinig of niet voldoen aan de wetenschappelijke ergonomische normen' ? Geldt zulks voor alle van de 1.836 klassen, of slechts voor een beperkt deel ervan ? Kan men het onderzoek, dat in opdracht van de provincie Vlaams-Brabant gebeurde, extrapoleren naar de situatie in de scholen en klassen in heel Vlaanderen ? Wat is het engagement van de Vlaamse overheid inzake infrastructurele aanpassingen op school, en meer specifiek inzake de aanpassingen aan de wetenschappelijke ergonomische normen van het zitmeubilair voor leerlingen ?

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Ik wens deze vraag even te verruimen en het niet alleen te hebben over het zitmeubilair, maar ook over de ruimte waarin dat zich bevindt.

Zoals u zich wellicht zult herinneren, heb ik eerder gesuggereerd aandacht te besteden aan de infrastructuur in haar geheel, dus ook voor de architectonische aspecten. U hebt mij toen geantwoord dat in dat verband een werkgroep in de maak was die zich moet buigen over de verwachtingen die in dat verband op het veld bestaan. Kunt u me zeggen of die werkgroep ondertussen reeds samengesteld en aan het werk is ? Zo ja, wat is hun timing en op basis van welke discussienota gaan zij te werk ?

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Zullen ook de Edufora zich buigen over deze problematiek en de tekorten ? En zullen zij voorstellen formuleren om de problemen te verhelpen ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Het voorhanden zijnde meubilair werd getoetst aan de wetenschappelijk kennis die momenteel over schoolergonomie aanwezig is en wordt vergeleken met reeds bestaande normen over zitmeubilair in het algemeen. Het betreft immers een algemene problematiek die niet alleen de scholen aangaat. Gelukkig wordt daar vanuit volksgezondheid meer en meer aandacht aan besteed.

In totaal werden 1.836 klassen uit het gewoon lager onderwijs binnen Vlaams-Brabant opgenomen voor de verwerking van gegevens. Van de 1.836 klassen die werden bestudeerd, zijn er nog 348 die werken met een vast systeem, dit is een zitbank met werkvlak aan elkaar. In 1.323 klassen wordt een gescheiden systeem gehanteerd.

Bij een vast systeem, waarbij er dus een vaste afstand aanwezig is tussen de tafel en de stoel, kunnen uiteraard vragen worden gesteld over de mogelijkheden voor de ontwikkeling van een goed zitgedrag. Slechts in 25 klassen is de stoel in de hoogte instelbaar. Deze instelbare stoelen voldoen aan de eisen die in de normen worden gesteld. Belangrijk is echter dat in 54 procent van de klassen waar een vast systeem aanwezig was, de kinderen niet met hun voeten aan de grond kwamen. Dit blijkt vooral het geval te zijn voor de eerste graad van

het basisonderwijs, maar het percentage neemt uiteraard af naarmate de leeftijd van de kinderen toeneemt.

Gezien het belang van een goede voetsteun, die zowel in de literatuur als in de normen wordt benadrukt, is dit lage aantal toch wel een opmerkelijk gegeven. Bovendien kan op basis van deze vaststelling worden verondersteld dat het zitmateriaal in de klassen niet aangepast wordt of kan worden aan de grootte van de kinderen.

De meerderheid van de klassen heeft meubilair met horizontale zitting. En ook de rugleuning is in de meerderheid van de gevallen niet instelbaar. Men kan dus vragen stellen over het gebruik van dit meubilair. Bijna nergens is de tafel in de hoogte instelbaar. Men wil dat de afstand tussen zitvlak en werkblad aanpasbaar is. Belangrijk is dat in 13 procent van de klassen met een geïntegreerd systeem en 16 procent van de klassen met een gescheiden systeem de benen van de leerlingen tegen de tafel komen. Het gemiddelde percentage bedraagt 14 procent leerlingen per klas voor het geïntegreerde systeem, en 20 procent voor een gescheiden systeem.

Hoewel het project dat in Vlaams-Brabant is uitgevoerd enkel een globaal overzicht oplevert, kunnen we toch besluiten dat in het algemeen het meubilair weinig of niet voldoet aan de voorwaarden gesteld in de literatuur. Het is echter noodzakelijk een grondiger studie uit te voeren over het zitgedrag van leerlingen vooraleer meer definitieve uitspraken aan de orde zijn. Op basis van de literatuur en de normen kunnen wel enkele praktische tips worden geformuleerd. Dat is overigens een van onze belangrijke opdrachten.

De redactie van Klasse heeft ons gemeld dat de toestand in de andere provincies ongeveer dezelfde is. Maar harde bewijzen hebben we niet : het gaat om een veronderstelling. U weet dat er bij de opmaak van de begroting 2000 een grote inspanning voor infrastructurele maatregelen is geleverd. Vooral schoolgebouwen kregen onze aandacht, en ik heb toen aangekondigd dat deze aanpak ook de volgende jaren wordt gehandhaafd. Wat het zitmeubilair betreft, kan de overheid bezwaarlijk regulerend optreden. Ik besef dat de noden inzake werking en uitrusting voor het basisonderwijs groot zijn, maar u weet ook dat de vorige regering bijsturingen heeft goedgekeurd. En in de begroting 2000 is bijkomend 399 miljoen frank uitgetrokken. De scholen zullen in alle vrijheid over deze gelden kunnen beschikken. Ze zullen die gelden aanwenden in het belang van de leerlingen, en niet alleen

Vanderpoorten

voor het pedagogisch comfort, maar ook voor de gezondheidsopvoeding. Ik ga ervan uit dat dit trouwens een van uw bekommernissen is.

De heer Martens stelde een vraag over architecturale aspecten. De werkgroep Infrastructuur wordt op dit ogenblik opgericht. Nu de beleidsnota af is, en verschillende werkgroepen aan de slag gaan, zal ook die werkgroep de komende weken zijn werkzaamheden aanvatten.

De voorzitter : We hebben in elk geval al geleerd dat we met beide voeten op de grond moeten blijven.

De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw uitgebreid, met cijfers gestoffeerd antwoord. Ik onthoud dat de scholen de bijkomende middelen in volle vrijheid kunnen aanwenden, in het belang van de leerlingen. Dat is een logische zaak. Ik onthoud ook dat de scholen praktische tips zullen ontvangen over zitmeubilair en andere infrastructuurelementen. Dat is voor de volksgezondheid in het algemeen en de preventie van rugklachten in het bijzonder een goede zaak. De grondige studie die nog moet worden uitgevoerd, zullen we vanuit de Commissie mee opvolgen. Die studie moet goede basisgegevens opleveren om ons toe te laten nog beter het dossier op te volgen en praktische tips uit te werken.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik beschouw het sensibiliseren van de scholen als een belangrijke beleidstaak. Ze moeten zoveel mogelijk informatie krijgen. Het is een goede zaak dat Klasse daar aandacht aan besteed, want zo worden vele actoren met de problematiek geconfronteerd.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de slaagkansen van de Transnationale Universiteit Limburg

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Van Baelen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de Transnationale Universiteit Limburg

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van mevrouw Heeren tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de slaagkansen van de Transnationale Universiteit Limburg, en van de heer Van Baelen tot minister Vanderpoorten, over de Transnationale Universiteit Limburg.

De minister heeft omtrent dit dossier vorige week in de commissie actuele informatie gegeven. Ik heb het verslag daarvan onmiddellijk aan u overgemaakt, zodat u met meer kennis van zaken deze discussie kunt voeren.

Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, het leek wel alsof u vorige donderdag al inzage had gekregen in de vandaag geagendeerde vragen over de Transnationale Universiteit Limburg of TUL. Ik hoop dat we in de toekomst in deze commissie nog de gelegenheid zullen krijgen om onze vragen te stellen zonder dat ze worden voorafgegaan door een mondelinge toelichting of een verklaring van de minister over dat onderwerp in de pers.

De voorzitter : De Commissie, met inbegrip van de oppositie, kan er zich alleen maar over verheugen dat de minister informatie verstrekt. Soms beklagen we er ons over dat we te weinig informatie krijgen. Dat is nu zeker niet het geval. Ik kan wel aannemen dat het een verschil uitmaakt als men een vraag heeft ingediend. Daarom heb ik gevraagd om die informatie onmiddellijk over te maken, zodat de discussie naar aanleiding van uw vraag nog meer diepgang krijgt, onder meer op basis van de verstrekte gegevens. Ik wil zeker niet dat de minister wordt ontmoedigd nuttige informatie ter beschikking te stellen van de Commissie.

Mevrouw Veerle Heeren : Ik had eigenlijk vorige week deze vraag willen stellen. Dat is mijn punt. Toch blijft er een probleem. Het gebeurt wel meer dat vragen worden ingediend, die dan de dag nadien in de pers worden beantwoord. Ik betreur dat.

In elk geval heeft de pers ons de voorbije maanden erg accuraat geïnformeerd over de TUL. Op een bepaald ogenblik was het niet meer zo duidelijk hoe de toestand was. Het regeerakkoord is erg formeel. Daarin staat dat bij de totstandkoming van de Universiteit Antwerpen en de uitbouw van de TUL het opleidingsaanbod wordt geoptimaliseerd. Dat zinnetje wekt veel hoop. In 1998 heeft het parlement een motie goedgekeurd waarin de Vlaamse regering werd aangespoord een concreet stappen-

Heeren

plan uit te werken om de TUL uit te bouwen. Als ik me niet vergis, is tweeënehalf jaren geleden 3,5 miljoen frank vrijgemaakt om dat stappenplan uit te werken. In het najaar van 1999 bracht minister-president Dewael een officieel bezoek aan de Nederlandse regering. In de kranten konden we lezen dat toen ook is gesproken over de toekomst van de TUL. Ik heb dat goed gelezen, want de heer Keulen heeft in een schriftelijke vraag minister-president Dewael gevraagd welke resultaten die gesprekken over de TUL hebben opgeleverd. Spijtig genoeg heeft de heer Keulen tot vandaag nog geen antwoord op die vraag ontvangen. Wat was het resultaat van het topeverleg in het najaar? Heeft de minister-president u daarvan op de hoogte gebracht?

Ook wij waren heel verbaasd toen we in de kranten van 11 en 12 december van vorig jaar lasen dat men in Nederland het idee van een transnationale universiteit had opgegeven, omdat er geen zicht was op de verruiming van het onderwijsaanbod van het LUC. Dat was immers een voorwaarde voor de totstandkoming ervan. Het rapport van de Nederlands-Vlaamse adviescommissie van 28 mei 1998 werd dan ook aan de kant geschoven. Een half jaar na de installatie van de nieuwe Vlaamse regering, en na een officieel bezoek van de minister-president, zou men pas op de hoogte zijn gesteld van de ontwikkelingen door een telefoontje van de heer Sannen met enkele Nederlandse parlementsleden. Dat verbaast ons zeer.

Een dag na de publicatie van 12 december zou dan plots het dossier zijn gered, aldus de kranten. Tien dagen geleden hebt u uw collega, de onderwijsminister van Nederland, ontmoet. U hebt dat vorige week toegelicht.

Ik ga ervan uit dat, na de goedkeuring van de parlementaire motie in 1998, en het vrijmaken van de middelen om het stappenplan te ontwikkelen, de administratie er ook werk van heeft gemaakt. Wat was precies de opdracht van de technische werkgroep? Heeft hij ook een deadline? Met welk resultaat moet hij op korte termijn voor de dag komen? Wat is de verhouding tussen de technische werkgroep en de beleidstop van beide universitaire instellingen? Ik heb dat niet in de nota kunnen lezen, waarvoor mijn excuses, omdat ik op dat moment in een andere commissie aanwezig was.

Op welke wijze zult u zelf invulling geven aan het stappenplan om die TUL op te starten, zodat ze vanaf het schooljaar 2001 ook echt van start kan

gaan? Is het begin van het schooljaar 2001 voor u inderdaad een startdatum? Hebt u hierover met uw Nederlandse collega een afspraak gemaakt? Men is er al jaren mee bezig, en er kan nog jaren over worden gepraat, als er niet duidelijk deadlines worden ingesteld. Zelfs als de instellingen de aanzet willen geven tot een samenwerkingsverband, moet er ook een uitdrukkelijk engagement zijn van beide ministers. Zij moeten verder gaan dan alleen de wil uiten om de TUL uit te bouwen. Voor Vlaanderen denk ik daarbij aan het debat over de optimalisatie van het universitair onderwijs. Dat zal allicht in deze commissie aan de orde komen.

Een tussentijds verslag van de VLIR werd aan de minister bezorgd. Zult u de realisatie van de TUL laten gelijklopen met de optimalisatie van het universitair onderwijs, of zal dit opnieuw leiden tot de gekende verdragingsmaneuvers? Ik hoop dat uw mededeling aan de dagbladen dat u het dossier snel wilt afronden, geen loze belofte is.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mevrouw de voorzitter, ik ben erg verbaasd over de toon van de vraag van mevrouw Heeren. Ze verwijst naar de Vlaams-Nederlandse commissie en ze heeft het over de wil om over te gaan tot de uitbouw van de TUL. Nog nooit voorheen heeft dit als dusdanig in een regeerakkoord gestaan. Nog nooit is het klaar en duidelijk aan de orde gekomen in de begrotingsbespreking. Nog nooit werd het in een beleidsnota zo klaar en duidelijk opgenomen. Mevrouw Heeren suggereert dat men de lange piste wil bewandelen, terwijl er politiek nog nooit zo een stap is gezet. Al zullen we op het terrein nog wel praktische, en misschien ook juridische, bezwaren tegenkomen.

De minister heeft ons vorige week klaar en duidelijk uitgelegd welke stappen werden gezet. Deze vraag om uitleg werd dus al ondervangen. Ik zou graag ingaan op twee elementen uit het antwoord van de minister van vorige week.

De instellingen wordt nu gevraagd om een technisch voorstel uit te werken. Ik ben het ermee eens dat zij een voorzet kunnen geven, maar ik wens het primaat van de politiek te behouden. Ik hoop dat de minister het parlement de vrijheid gunt om op een bepaald moment een keuze te maken met betrekking tot het punt waar het beleid moet in uitmonden. De minister heeft gezegd dat op het terrein de wil moet aanwezig zijn om op termijn uit te groeien tot één instelling. Verandering doet altijd een beetje twijfelen en roept altijd een wat conser-

Van Baelen

vatieve reflex op in de betrokken instellingen. Dat maakt dat de politiek ook sturend mag optreden.

Nederland, Vlaanderen, de universiteit van Maastricht, en een aantal universiteiten in het Vlaamse landschap werken ook samen in de Open Universiteit. In Nederland loopt een discussie of de universiteit van Maastricht en de Open Universiteit van Heerlen al dan niet moeten worden geïntegreerd. Hoe staat u daar tegenover? Is dit onderwerp ook opgenomen in de opdrachten van de werkgroep en van de instellingen?

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, ook ik ben ontgoocheld over de toon van de vraag. Er is een parlementaire werkgroep waarin in alle openheid met alle partijen wordt gediscussieerd. Alle informatie wordt doorgegeven. Ik betreur het dat de sturing van die werkgroep aanleiding geeft tot zo een toon. Een vraag om bijkomende informatie is goed, maar over de verwezenlijking spreken we samen in de parlementaire werkgroep, over de partijgrenzen heen. Ik hoop dat het zo blijft.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer Sannen, u kan me er als verkozen parlements lid niet van weerhouden een vraag te stellen. De minister is dinsdag op bezoek geweest; ik heb mijn vraag woensdag ingediend. Het verbaast me dat u mijn vraag zo negatief interpreteert. Vorige week kreeg ik tot mijn verrassing te horen dat dit ter sprake zou komen. Ik kon niet aanwezig zijn en heb het intern verslag van de commissie gelezen. Gezien dit een intern document is, heb ik geoordeeld dat ik dan toch mijn vraag kon stellen, ook al wist ik dat ik op sommige punten in herhaling kon vallen.

Ik heb ook uitdrukkelijk gezegd dat ik persoonlijk heel blij ben met dat zinnetje in het regeerakkoord. Mijnheer Van Baelen, ik ben me er heel goed van bewust dat het er in staat, en ik zal op een positieve manier verder meewerken.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : De bewuste zin in het regeerakkoord is inderdaad heel belangrijk. Sommigen hebben gezegd dat er in het regeerakkoord ook een belangrijke passage staat over een optimalisatie van het hoger onderwijs in het algemeen. We hebben van meet af aan beseft dat dit een zwaar dossier is, waaraan heel wat studiewerk

is besteed, en waarover we op korte termijn een beslissing moeten nemen. Daarom ben ik bij mijn aantreden vrij snel aan het werk gegaan met dit dossier, overigens in overleg met de VLIR en de VLHORA. Met die organisaties werden afspraken gemaakt over optimalisatie in het algemeen en over dit dossier in het bijzonder. Het is intussen al herhaaldelijk aan de orde gesteld.

Ik heb de VLIR en de VLHORA gevraagd mij hierover voorstellen te bezorgen. We zouden daar in eerste instantie rekening mee houden. In de zomer van dit jaar zouden we dan nagaan of die voorstellen zonder meer haalbaar zijn, dan wel of er nog aan moet worden gesleuteld. Als dat niet nodig is, zouden we zo snel mogelijk tot een politieke beslissing kunnen komen. Tot daar het algemene luik.

Met betrekking tot dit dossier in het bijzonder heb ik vrij snel contact opgenomen met mijn Nederlandse collega, onder meer om in een persoonlijk onderhoud de contouren uit te tekenen en afspraken te maken over de Transnationale Universiteit Limburg. Het was in eerste instantie niet zo eenvoudig om een afspraak te krijgen. De eerste afspraak was gemaakt voor begin december, maar werd verplaatst omwille van de agenda van minister Hermans. We hebben elkaar uiteindelijk gezien op 7 februari. Ondertussen was het dossier wel voorbereid op technisch vlak door een werkgroep onder voorzitterschap van de secretaris-generaal van het departement Onderwijs, die belangrijk werk heeft geleverd.

Ook in Nederland is het tertiair onderwijslandschap in volle beweging. Zoals de Vlaamse regering, wil ook de Nederlandse het dossier van de Transnationale Universiteit Limburg in een breder geheel plaatsen. Het is logisch dat we dit gegeven niet loswrikken uit het geheel van de optimalisatie van het hoger onderwijs. Juist daarom is de periode waarin we ons bevinden zo belangrijk.

Het beleid van de Nederlandse regering is vooral gericht op het vergroten van de autonomie van de instellingen waarbij een terugtrekkende overheid optreedt als degene die enerzijds het kader uittekent en anderzijds het bereiken van de opgelegde doelstellingen bewaakt. Kwaliteitsbewaking staat hier centraal. Er is een sterk parallellisme tussen het onderwijsbeleid van beide regeringen, zij het dat de Nederlandse nog meer de nadruk legt op autonomie, en zeker niet alleen voor het hoger onderwijs.

Vanderpoorten

Beide instellingen samen hebben aan de twee ministers op 31 januari 2000 een schrijven gericht waarin ze hun interesse in het project Transnationale Universiteit Limburg bevestigen en een aantal elementen van hun visie aanreiken met betrekking tot de verwezenlijking ervan.

Ik heb op 7 februari met mijn Nederlandse collega afgesproken om aan de twee instellingen te vragen tegen 15 maart de visie die is verwoord in deze brief, nader te specificeren, want er zijn nog enkele onduidelijkheden. Deze informatie zal vervolgens worden gebruikt in een werkgroep om de contouren van een conceptvoorstel uit te werken. Omstreeks midden april wordt opnieuw een werkvergadering gepland met minister Hermans om een stand van zaken van de werkzaamheden van deze werkgroep op te maken.

Ik heb vorige week de beleidstop van de LUC ontvangen en hen ingelicht over de afspraken die werden gemaakt met minister Hermans. Tevens heb ik hen gevraagd tegen medio maart in overleg met de Universiteit van Maastricht een aantal elementen die zijn opgenomen in de gemeenschappelijke brief van 31 januari nader toe te lichten. Er moet duidelijkheid worden geschapen omtrent de structuur. Het vertrekpunt kent men, maar waar wil men naartoe? Wat is de timing? Hoe worden de onderwijsbevoegdheden in de globaliteit van het Vlaamse en het Nederlandse onderwijslandschap geplaatst? Zowel in Vlaanderen als in Nederland is er immers een debat aan de gang omtrent de optimalisatie van het aanbod in het hoger onderwijs. Hoe ziet men concreet de faculteit economie in dit geheel? In de brief van beide instellingen lezen we dat het initiatief op een bepaald moment kan worden beëindigd. Wat wordt hier precies mee bedoeld? Hoe ziet men de financiële structuur en de personeelsinvulling?

Ikzelf plan in de loop van de volgende weken ook een aantal contacten met allerlei betrokkenen om mij verder te informeren en de besluitvorming voor te bereiden. Het dossier TUL zal ook worden besproken tijdens de werkvergadering met de Vlaamse rectoren op 3 maart 2000. De rectoren zullen mij dan een overzicht geven van de besprekingen binnen de VLIR over de optimalisatie van het Vlaams universitair landschap en wat hun voorlopige conclusies zijn. De TUL past in dat dossier.

Er werd gevraagd naar de afspraken die zijn gemaakt met de minister-president in een vorig contact met zijn Nederlandse collega enkele maanden geleden. Men is toen niet in detail getreden over het dossier. Het belangrijkste feit was dat de betrokkenen hebben afgesproken dat er een overleg zou worden georganiseerd tussen de vakministers, wat dus op 7 februari plaatsvond.

De Open Universiteit is ter sprake gekomen op 7 februari. Minister Hermans zal over dat dossier meer duidelijkheid scheppen eind april omdat er in Nederland zelf hieromtrent overleg aan de gang is. Het punt zal bij ons volgende contact in april opnieuw worden opgenomen in de agenda om te bekijken hoe een en ander in mekaar kan passen.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Wie heeft zitting in de technische werkgroep?

Minister Marleen Vanderpoorten : De werkgroep wordt voorgezeten door de secretaris-generaal van het departement Onderwijs. Er zitten mensen in die betrokken zijn bij de universiteit, de administratie, het kabinet en de VLIR. Het gaat uiteraard om mensen met kennis van zaken. Ik zal u de namen laten overmaken.

Mevrouw Veerle Heeren : Zult u zich vastpinnen op een bepaalde datum, of vindt u dat te gevaarlijk in het licht van de andere discussie omtrent de optimalisatie van het universitair onderwijs?

Minister Marleen Vanderpoorten : Die discussie wil ik ook niet lang meer voeren. Er is gedurende jaren studiewerk gebeurd. We hebben tijd gegeven aan de betrokken instellingen om zelf voorstellen te formuleren, rekening houdend met het studiewerk. Ik zou dit graag in de zomer afronden zodat in oktober het decretale werk kan beginnen. Het jaar daarop zouden we van start moeten kunnen gaan. Ik zie dit allemaal op vrij korte termijn, omdat er al zeer veel tijd overheen is gegaan. Die tijd heeft men echter wel goed gebruikt, maar nu is men aan afronding toe.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.10 uur.*